

STENOMUSEEN

MEDLEMSBLAD FOR STENO MUSEETS VENNER - JUNI 2001 - NR. 14

Risø på museum, ja tak!

Steno Museet arbejder på at bevare dele af reaktoranlæggene.

Den 15. april 2000 kl. 18 blev forskningsreaktor DR3 rutinemæssigt slukket. Det er den blevet i 4,5 dage hver 23,5 dag gennem de sidste 40 år. Denne gang stod reaktoren dog over for en gennemgribende undersøgelse, og efter nogle måneders forløb blev det besluttet, at de nødvendige reparationer ville blive for omfattende, og at reaktorens forskningsmæssige brugbarhed set i international sammenhæng alligevel snart ville være udkonkurreret. Derfor skulle reaktoren lukkes ned for evigt.

Steno Museet på banen

Efter offentliggørelsen af disse beslutninger henvendte Steno Museet sig i januar 2001 til Forskningscenter Risø for at spørge, om vi måtte komme på besigtigelse i DR3. Som videnskabshistorisk museum var det oplagt for os at forhøre os om planerne med reaktoren, mens den stadig var nogenlunde intakt. Brændselselementer-

Inspektion af DR3's kontrolrum. (Foto: Hanne Tegllhus)

ne er taget ud og det tunge vand aftappet. Resten skal afmonteres efter en endnu ikke afklaret tidsplan, der kan komme til at strække sig over adskillige årtier.

Et så betydningsfuldt videnskabeligt monument som reaktor DR3 må ikke uden videre pilles fra hinanden, før den er tilbundsgående dokumenteret. Men det daglige rutinearbejde er afsluttet, og kontrolrummet lukker i nærmeste fremtid. Selvfølgelig er al forskning, der er foregået ved hjælp af reaktoren,

dokumenteret og publiceret, og der er også i årenes løb taget billeder af reaktorens indre, men set med nationale, kulturhistoriske briller er en omhyggelig dokumentation og beskrivelse af alle reaktorens funktioner, såvel tekniske som kulturelle, af væsentlig betydning for en meget markant epoke i Danmarks historie.

For og imod atomkraft

Mange af os husker march mod atomkraft i 1960'erne

Fortsættes side 2

STENOMUSEN

udgives af Steno Museets Venner. Bladet udkommer 3 - 4 gange årlig og sendes til alle foreningens medlemmer. Stof kan sendes til Steno Museet.

Redaktion:

Knud Erik Sørensen (ansv.)
kes@kes.dk

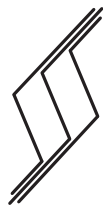
Hans Buhl
stenohb@au.dk

Layout:

Knud Erik Sørensen

Tryk:

Steffensen Offset, Horsens.

C.F. Møllers Allé 100
Universitetsparken, 8000 Århus C
Tlf: 8942 3975, Fax: 8942 3995
E-mail: stenomus@au.dk
Web: www.stenomuseet.dk

Risø på museum...

(fortsat fra forsiden)

og gule badges med ordene: "Atomkraft? Nej Tak" eller "Kernekraft – ren energi" i 1970'erne. "Atomenergi-kommissionen", "Risø" og "uran" har i en menneskealder været begreber, som har præget vores hverdag, begreber, der har skabt vrede, angst eller håb. Kun for særligt indviede var der mulighed for få lukket døre op.

I 45 år var Risø lukket land, med adgang forbudt, sikkerhedszone og højt beredskab. Men der har altid stået stor respekt omkring Risø, og vi er klar over, at forskningen ved Risø har været med til at vedligehol-

de Danmarks ry som producent af internationale forskere og international forskning.

Dokumentation og bevaring

Forskningscenter Risø har fulgt med tiden, og DR3 har i de sidste mange år været brugt til neutronspretningsforsøg og rent kommercielt til bestråling af siliciumskiver med henblik på fremstilling af halvledere til elektronikindustrien.

Vi blev meget vel modtaget på Risø. Først fik vi en yderst kompetent og omfattende rundvisning i DR3, og siden har vi genbesøgt reaktoren, hvor vi igen blev vist rundt og fik lejlighed til at

tage flere fotos af reaktorens indre. Fra ansvarlig side på Risø er man meget indstillet på at overføre markante dele af reaktoren til Steno Museet, ligesom vi er blevet tilbudt forsøgs- og undervisningsreaktor DR1, når den engang lukkes. Men DR3 fortjener meget mere dokumentation, dels i museal henseende, som dokumentation for de effekter fra DR3, vi engang får til museet, dels af hensyn til kommende formidling over for museets gæster. Vi vil f.eks. gerne optage billeder af DR3's indre, således at rummets udformning og vitale dele kan vises i *all-sky* eller i 3D format og med mulighed for at zoome ind på detaljer. *ht*